

KLOCKRESAN

EN SJÄLVSTYRELSEHISTORIA FÖR BARN

LÄRARHANDLEDNING

UTBILDNINGSNIVÅ Grundskola 4–6

ÄMNEN Historia, omgivningskunskap, svenska, musik; relationer, vårt förhållande till tid, krig och fred, enskilda människoöden i förhållande till samhället, mobbning och vänskap.

BAKGRUND

Tarja Halonen och Katarina Stenbock. Bild från filmen Klockresan.

Filmen "Klockresan – en självstyrelsehistoria för barn" hade premiär i Mariehamn den 28 oktober 2023. Filmen bygger i sin tur på musikteatern "Barnasinne" som hade premiär i Mariehamns stadshus på barnkonventionens dag den 20 november 2022.

"Barnasinne" ingick som en del av firandet av Ålands självstyrelses 100-års jubileum. Tillkomsten av filmen har alltså föregåtts av en lång och fruktsam process vilket bidrar till att den kan ses om flera gånger, och användas ur flera olika synvinklar som diskussions- och inlärningsunderlag.

SYFTE

Filmen är full av spänning, överraskningar och bekanta platser. Ett unikt tillfälle att uppleva Åland tillsammans med tre barn som hamnat fel i tiden och som på sin resa till nutid träffar på kända historiska personer och händelser. En film som överraskar både liten och stor.

Ett av de grundläggande syftena med filmen är att väcka elevernas nyfikenhet på åländsk historia, och den åländska särställningen i Norden.

Undervisningsmaterialet för Klockresan består av en lärarhandledning, underlag för diskussioner och vidare kunskapssökande samt ifyllnadsblad.

För varje avsnitt av filmen finns ett blad med uppgifter att skriva ut till eleverna. Uppgifterna består av diskussionsfrågor, ifyllnadsfrågor, begrepp att ta reda på mera om och uppdrag att lösa. För hela filmen finns också en tidslinje att skriva ut till eleverna. Genom att fylla i årtal och händelser från filmen får de en översikt över kronologin.

Filmen utgår ifrån historia, men materialet är så rikt sammansatt att det kan användas ämnesintegrerande. Bildmaterialet består av såväl historiska fotografier som bilder från filmen och filminspelningarna.

ATT ANVÄNDA FILMEN OCH LÄROMEDLET I UNDERVISNINGEN

Vi föreslår att eleverna först får möjlighet att se hela filmen. Därefter kan läraren välja vilka avsnitt man vill jobba vidare med, skriva ut arbetsbladen och visa de avsnitt i filmen som gäller respektive arbetsblad. Se gärna arbetsbladen som förslag, där det finns möjlighet att välja bort de frågor eller uppgifter som känns mindre viktiga i din klass eller elevgrupp för tillfället.

För att få bättre överblick över den historiska kronologin kan tidslinjen vara till hjälp. På den kan eleverna rita in händelserna från filmen i sitt historiska sammanhang.

SAMMANFATTNING AV FILMEN

Saga och Hugo möter Fideli på skolans vind. Fideli som lever 1922 har fastnat i tiden. Ett gränsöverskridande möte uppstår, där den "osynliga" plötsligt blir synlig och får en röst. Utanförskapet och mobbningens vardag byts mot en stark gemenskap mellan de tre som plötsligt befinner sig på en resa.

En svindlande färd genom tid och rum möjliggörs av en gammal skolklocka. Osynliga för alla som inte sett döden i vitögat, deltar barnen i viktiga historiska händelser för Åland och dess självstyrelse. Med ny kunskap kommer de tillbaka. Hem till sig själva – med blicken riktad framåt.

BONUSMATERIAL

I avsnittet Hemliga möten får lilla Fideli smaka på den klassiska rätten Ålandspannkaka som Gösta Lindeman, Johannes Eriksson och Carl Björkman skulle ha ätit. Receptet från friluftsmuseet Jan Karlsgårdens café och den legendariska värdinnan där, Margit Karlsson, finns med i materialet. Kanske finns det tillfälle att laga Ålandspannkaka med sviskonkräm och snömos tillsammans med eleverna?

UPPHOVSPERSONER

KLOCKRESAN, FILMEN

Projektägare – Kulturföreningen Katrina

Producent – Barbro Sundback

Manus och regi – Eva Sjöblom

Foto, klippning och musik – Johannes Leo Sjöblom

Research, faktagranskning, faktatexter – Carina Karlsson

Skådespelare – Andréa Strandell, Elsi Törnroos, Idun Österlund, Iris Bergman, Maja Hammar, Malva Wrede, Marta Törnroos, Melba Söderström och Noella Rosengren

Läromedlet, innehåll – Carina Karlsson

Grafisk form – Robert Jansson

REFERENSGRUPP

Ann-Christina Kjeldsen – filosofie doktor

Eva Sjöblom – manusförfattare, regissör och projektledare

Mari Stefansdotter – konstmagister, ämneslärare i bildkonst

Barbro Sundback – producent